

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

30 жовтня 2024 року

Біла Церква
2024

стратегічне значення для нової української ідентичності, хоча й не є новим для країни, — це її вступ до ЄС. Цей вибір належить не лише до компетенції влади, але й відображає прагнення народу та держави. Це усвідомлений, впевнений та стратегічний вибір українців [2].

28 лютого 2022 року, невдовзі після початку російського вторгнення, Україна подала заявку на вступ до Європейського Союзу. Президент Володимир Зеленський закликав до негайного прийняття за «новою особливою процедурою», а вісім лідерів країн ЄС підтримали пришвидшення цього процесу, того ж дня президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що Україна належить до ЄС, і що блок бажає її приєднання, хоча це потребуватиме часу.

1 березня 2022 року Європейський парламент підтримав рекомендацію зробити Україну офіційним кандидатом на членство, а 10 березня Рада ЄС звернулася до Європейської комісії з проханням надати оцінку щодо заявки. 8 квітня Урсула фон дер Ляєн особисто передала Зеленському анкету для законодавчого опитування. 17 квітня Україна завершила першу частину опитування, а 9 травня — другу [3].

17 червня 2022 року Єврокомісія рекомендувала надати Україні статус кандидата на вступ до ЄС, і вже 23 червня цей статус було офіційно надано. За рік після цього були підведені підсумки щодо прогресу в інтеграційних процесах. Єврокомісія підтвердила, що Україна активно працює над необхідними реформами для початку переговорів про вступ [4]. Напередодні річниці статусу кандидата Єврокомісія представила проміжну оцінку, відзначивши успіх у судовій реформі та законодавстві про медіа, а також прогрес у боротьбі з корупцією, зокрема у відкритті антикорупційних справ, таких як затримання голови Верховного суду. На сьогодні Україна чекає на подання Єврокомісією переговорної рамки щодо вступу, очікуваної у березні 2024 року. Отже, Україна є невід'ємною частиною європейської спільноти з міцними культурними, політичними та економічними зв'язками з Європою. Її вступ до ЄС — лише питання часу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Макаренко Н.А. Нові перспективи вступу України до Європейського Союзу: вплив російсько-української війни 2022 року на євроінтеграцію. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2022. DOI:[10.24144/2788-6018.2022.01.66](https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.66)
2. Тимошук О. Г. Законодавчі зміни після набуття Україною статусу кандидата в члени ЄС в умовах війни в Україні. Україна на шляху до ЄС: виклики та перспективи : матеріали Круглого столу з нагоди Дня Європи в Україні (БНАУ, 7 травня 2024 р.). Біла Церква, 2024. С. 11–13.
3. Скрипник О.М. Перспективи та виклики української євроінтеграції. Modern engineering and innovative technologies. 2023. Вип. 26. Ч. 4. С. 18–23. URL:<https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit26-04/meit26-04>.
4. European Council conclusions, 23-24 June 2022. URL:<https://www.consilium.europa.eu/media/57442/2022-06-2324-euco-conclusionsen.pdf>

УДК 340

БАТУРА М.О., магістрантка

Науковий керівник — **МАКАРЧУК В.В.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД

В тезах розглядається європейський та світовий досвід реформування вищої юридичної освіти в сфері національної безпеки.

Ключові слова: національна безпека, вища юридична освіта, євроінтеграція, навчальний курс, здобувачі вищої освіти.

Національна безпека країни може бути забезпечена лише шляхом одночасного розв'язання цього питання в ряді різноманітних галузей, а саме: військовій, технічній,

технологічній, економічній, фінансовій, політичній, екологічній, інформаційній тощо. Сфера вищої освіти не може бути винятком із наведеного вище переліку, хоча б у зв'язку з тим, що першочерговим завданням її функціонування є підготовка висококваліфікованих фахівців для всіх без винятку перерахованих галузей. В даному сенсі аспекти безпеки вищої освіти є визначальними для всіх інших сфер соціально-економічного життя.

У світі, повному різного роду війн, освіта, в тому числі вища, є запорукою освіченості, духовності, патріотизму, національної самосвідомості та свідомої поведінки. Лише шляхом одночасного розв'язання проблем у багатьох різних галузях, таких як військова, технічна, науково-технічна, економіка, фінанси, політика, навколишнє середовище, інформація тощо, можна забезпечити загальну безпеку країни. Не є винятком і галузь вищої юридичної освіти, адже першочерговим напрямком її діяльності є підготовка висококваліфікованих спеціалістів для всіх без винятку перелічених галузей. У цьому сенсі всі аспекти національної безпеки у сфері вищої освіти є визначальними для всіх інших сфер соціально-економічного життя.

Україна потребує модернізації системи підготовки та перепідготовки фахівців для забезпечення національної безпеки України та її адаптації до системи підготовки фахівців вищої кваліфікації, яка здійснюється в розвинених країнах світу [1]. Оскільки запаси освіти, професійної підготовки та здоров'я населення становлять близько 75% багатства країни, а працівники, які мають вищу освіту, створюють близько 56% ВВП, то кожна держава й суспільство зацікавлені в якісній освіті та висококваліфікованій робочій силі, яка відповідає потребам соціального та економічного розвитку країни [2, с. 90].

Без сумніву привнесення зарубіжного досвіду формування стратегій національної безпеки буде цінним для України, тому що він збагатить її стратегію, і разом з тим, дозволить врахувати позитивні та негативні наслідки, які сприятимуть адаптації цього міжнародного досвіду до умов нашої країни. Але необхідно врахувати важливий нюанс – Україна є наріжним каменем європейської безпеки [3, с. 403].

Доцільно навести досвід уряду Австралії, що широко використовує у сфері національної безпеки недержавних учасників, які тісно взаємодіють також із правоохоронними органами. Зокрема низка незалежних учасників надають аналітичну підтримку через дослідження та освіту, особливо Центр передового досвіду з поліцейської діяльності та безпеки (ARC Center for Excellence in Policing and Security (CEPS)) [4], Університет Чарльза Стерта [5], Коледж національної безпеки [6] тощо. В інших австралійських університетах можна знайти більше спеціалістів хоча і менші центри. Така кількість закладів пов'язана з тим, що Австралійська дослідницька рада (Australian Research Council) [7] фінансує проекти, безпосередньо пов'язані з просуванням національної безпеки Австралії.

В Законі України «Про національну безпеку України» пріоритетами національних інтересів визначено інтеграцію України в європейський політичний, економічний, безпековий, правовий простір, набуття членства в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору, розвиток рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами [8]. Так, наукова програма НАТО «Наука заради миру та безпеки» (Science for Peace and Security (SPS) Programme) об'єднує вчених України та вчених держав – членів НАТО і держав – членів Європейського Союзу, які спільно вирішують питання безпеки за допомогою наукового співробітництва. Крім застосування наукових розробок у сфері боротьби з тероризмом і новими загрозами, пріоритетними є розвиток інформаційних технологій, сфери біології клітин і біотехнології, нових матеріалів, захист довкілля та раціональне використання природних ресурсів [9].

Для модернізації національної системи вищої юридичної освіти пропонується ввести навчальний курс «Основи національної безпеки» з урахуванням сучасних європейських та національних тенденцій національної безпеки, особливо в освітній сфері. Вивчення даного курсу передбачатиме формування у здобувачів вищої освіти уявлення про сутність і феномен національної безпеки як важливої складової суспільного буття, забезпечення відповідних

механізмів керівництва та стратегічного планування у сфері національної безпеки, структуру та склад підрозділів безпеки та оборони, формування відповідних механізмів лідерства та стратегічного планування у сфері національної безпеки, визначення впливу на національну безпеку знання загроз і способів мінімізації цих загроз, та знайомство з кращими світовими практиками в цій галузі.

Під час вивчення даного навчального курсу здобувачі вищої юридичної освіти мають:

- 1) отримати знання про сутність національних інтересів та національної безпеки, її принципи, державну політику, складові сфери безпеки та оборони, системи забезпечення національної безпеки, зокрема, керівництво та координацію у сферах національної безпеки та оборони України;
- 2) отримати уявлення про механізми прийняття управлінських рішень у сфері національної безпеки;
- 3) отримати знання про стратегічні документи з національної безпеки інших країн, інструментах державної влади та «балансі сил» у міжнародних відносинах, а також уміння проаналізувати доктрини та стратегії національної безпеки зарубіжних країн і визначити потенційний вплив їх реалізації на національну безпеку України;
- 4) навчитися аналізувати і використовувати вітчизняний і закордонний досвід у сфері забезпечення національної безпеки і оборони;
- 5) навчитися виявляти та аналізувати загрози національній безпеці та приймати управлінські рішення з урахуванням національних інтересів;
- 6) отримати можливість давати загальну оцінку тенденціям розвитку державної політики у сферах національної безпеки та оборони;
- 7) уміти розробляти короткостроковий і довгостроковий прогноз розвитку ситуації на основі отриманих даних;
- 8) розвивати навички дослідницької та пошукової діяльності в питаннях національної безпеки, навички роботи з інформацією, її узагальненнями та критичним мисленням;
- 9) вміти розвивати навички реалізації своїх прав у питаннях демократичного громадянського контролю над сектором безпеки та оборони.

Даний навчальний курс має забезпечити нормативно-правову та теоретичну базу для формування і подальшого розвитку знань, навичок та умінь здобувачів вищої юридичної освіти, необхідних для управління та прийняття рішень у сфері національної безпеки, аналітичної обробки інформації, досліджень різних аспектів безпеки, зокрема політичного, економічного, військового, інформаційного тощо.

Отже, в сфері вищої юридичної освіти доцільно впровадити навчальний курс «Основи національної безпеки» з урахуванням сучасних тенденцій національної безпеки в освітній сфері. Також слід розробити заходи щодо розширення участі українських вищих навчальних закладів та наукових установ у програмі НАТО «Наука заради миру та безпеки»; організувати постійний моніторинг динаміки участі українських учасників освітнього процесу в проєктах Європейського Союзу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іщенко А.Ю. Критерії національної безпеки в освітній сфері: зарубіжний досвід та висновки для України: аналітична записка. URL:http://http://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/16114.034.pdf. (дата звернення: 25.10.2024).
2. Лузік Е.В., Хоменко Л.О. Модернізація вищої освіти України в контексті національної безпеки. Вісник Національного авіаційного університету. Сер.: Педагогіка. Психологія. 2017. № 1 (10). С. 88–92.
3. Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення: монографія. Львів: Сполом, 2020. 418 с.
4. ARC Center of Excellence for Policing and Security. 2023. URL:<https://regnet.anu.edu.au/research/centres/arc-centre-excellence-policing-and-security-ceps> (date of access: 25.10.2024).
5. Charles Sturt University. 2023. URL:<https://www.csu.edu.au/> (date of access: 25.10.2024).
6. Australian National University. 2023. URL:<https://nsc.crawford.anu.edu.au/> (date of access: 25.10.2024).
7. Australian Research Council. 2022. URL:<https://www.arc.gov.au/> (date of access: 25.10.2024).
8. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII: станом на 31 берез. 2023. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 25.10.2024).

9. Програма НАТО «Наука заради миру та безпеки». Міністерство освіти і науки України. Наука - Європейська та Євроатлантична інтеграція. URL:<https://mon.gov.ua/ua/nauka/yevrointegraciya/nato> (дата звернення: 25.10.2024).

УДК 342.95/343.42

ДИШЛЮК А.В., магістрантка

Науковий керівник – **МАКАРЧУК В.В.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

В тезах розглядаються відносини держави і церков, держави та релігійних організацій, проблеми державно-церковних відносин в сучасній Україні.

Ключові слова: державно-церковні відносини, релігійна організація, російсько-українська війна.

Проблеми державно-церковних відносин в сучасній Україні були і залишаються в центрі підвищеної уваги як науковців, так і органів державної влади, громадських і релігійних організацій. Вони мають високий рівень суспільної актуалізації. Їх осмислення в практичному, а також і в теоретичному сенсі є важливим і необхідним. Це детермінується тими трансформаційними процесами, що відбулися і відбуваються в Україні.

1. Право на свободу світогляду й віросповідання

Конституція України у ст. 35 визначила, що кожен має право на свободу світогляду й віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноосібно чи колективно релігійні культи й ритуальні обряди, вести релігійну діяльність [1]. При цьому свобода думки, совісті і релігії охороняється також ст. 9 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і є однією з основ «демократичного суспільства» в розумінні цієї Конвенції. Також Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» [3], прийнятий 23 квітня 1991 року зі змінами, гарантує не лише право на свободу совісті громадянам України та здійснення цього права, але й передбачає, що в Україні всі правовідносини, пов'язані із свободою совісті й діяльністю релігійних організацій, регулюються законодавством України.

2. Відокремлення церкви (релігійних організацій) від держави

Церква (релігійні організації) в Україні відокремлена від держави.

Держава захищає права і законні інтереси релігійних організацій; сприяє встановленню відносин взаємної релігійної і світоглядної терпимості й поваги між громадянами, які сповідують релігію або не сповідують її, між віруючими різних віросповідань та їх релігійними організаціями; бере до відома і поважає традиції та внутрішні настанови релігійних організацій, якщо вони не суперечать чинному законодавству.

Релігійні організації не виконують державних функцій. Релігійні організації не беруть участі у діяльності політичних партій і не надають політичним партіям фінансової підтримки, не висувують кандидатів до органів державної влади, не ведуть агітації або фінансування виборчих кампаній кандидатів до цих органів. Священнослужителі мають право на участь у політичному житті нарівні з усіма громадянами.

3. Принципи взаємин держави і церкви.

Слід наголосити, що існують декілька головних принципів, які є основою для взаємин держави і церкви. Ці принципи формувалися в драматичних історичних колізіях, модифікувалися та набували більш гуманного характеру щодо віруючих інших конфесій. Принципи державно-церковних відносин визначають: світський або клерикальний характер держави; конституційно-правовий статус релігійних організацій та їх членів; майновий стан; міру участі Церкви у справах держави і суспільства тощо [4].

ЗМІСТ

Васильчук І.Ю., Сімакова С.І. Аналіз причин та наслідків корупції в державі.....	3
Кобець Д.В., Сімакова С.І. Міжнародний досвід у сфері запобігання та протидії корупції в Україні.....	4
Лесняк А.М., Ковальчук І.В. Оподаткування агробізнесу: сучасні підходи та перспективи.....	6
Новак Є.О., Новак Т.С. Роль агрегаторів у розвитку біоенергетики як напряму діяльності суб'єктів господарювання у сільському господарстві: правові питання.....	8
Андріяш І.В., Пахомова А.О. Внутрішня та зовнішня міграція в Україні: причини та наслідки.....	10
Бойко І.О., Бровко Н.І. Правове забезпечення трудових прав внутрішньо переміщених осіб в Україні.....	13
Василенко І.В., Макарчук В.В. Сучасні правові аспекти національної безпеки України.....	15
Гамоцький Я.В., Обіюх Н.М. Перспектива впровадження природоохоронних принципів ЄС в Україні.....	17
Гнатенко Д.Р., Мельник В.О. Принципи та методи державного регулювання аграрного сектору економіки.....	19
Мусієць А.А., Макарчук В.В. Особливості національної безпеки в сучасних реаліях.....	23
Плахотнюк А.В., Бровко Н.І. Кримінально-правова боротьба з пропагандою в Україні.....	25
Полтавець А.А., Пахомова А.О. Тема насильства в Україні під час війни.....	26
Придатченко М.Ю., Мельник В.О. Карантинний дозвіл та сфера його застосування.....	28
Сасенко Т.Д., Макарчук В.В. Сучасні правові аспекти міграції в Україні.....	30
Сергєєв О.В., Єфремова І.І. Медіація як інструмент вирішення трудових спорів.....	32
Сердюк В.В., Макарчук В.В. Особливості бронювання та надання відстрочки окремим категоріям громадян під час мобілізації.....	33
Сморода П.О., Сокиринська О.А. Особливості дотримання трудового законодавства в місцях позбавлення волі.....	35
Шаровар О.С., Бровко Н.І. Проблеми запобігання корупції в Україні.....	37
Кармазіна Л.С., Мельник В.О. Стан інвестиційного клімату агропромислового комплексу економіки України.....	38
Когутенко Д.В., Обіюх Н.М. Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку.....	41
Костюк Р.М., Бровко Н.І. Філософія права в епоху цифрових технологій.....	42
Тищенко О.В., Тимошук О.Г. Формування правової культури юристів: виклики та шляхи їх подолання.....	44
Ошурко С.О., Тимошук О.Г. Правові особливості оформлення відстрочки особі яка стала батьком-одиначком.....	46
Вежичаніна К.І., Тимошук О.Г. Правові інструменти захисту прав людини в Україні: виклики та перспективи реформування в контексті Євроінтеграції.....	47
Левадня О.О., Тимошук О.Г. Євроінтеграційні прагнення України в умовах війни: значення для державотворення та суспільства.....	48
Батура М.О., Макарчук В.В. Національна безпека в контексті реформування вищої юридичної освіти: європейський та світовий досвід.....	49
Дишлок А.В., Макарчук В.В. Правове регулювання державно-церковних відносин в Україні.....	52
Карапута Ю.М., Макарчук В.В. Критерії бронювання працівників підприємства в умовах правового режиму воєнного стану.....	53
Толокольнікова К.В., Макарчук В.В. Нелегальний виїзд за кордон під час війни в Україні.....	57
Холод В.Л., Макарчук В.В. Нелегальна міграція та її вплив на державу.....	58